

ТХЪАКИУЩЫНЭ Аслъан: «Чъыгхатэхэм ялэжъын

тишъолъыр къыщылэтыжъыгъэным илофыгъошхо мыр иублапI»

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Тхъаклушынэ Аслъан муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэ «Мыекьопэ районым» тыгъуасэ щылагъ.

Ылъэгъугъэм ыгъэрэзагъ

Адыгеир зэрэпсаоу пштэмэ, газыр зилэхэм япчъагъэ непэ процент 76,81-рэ мэхъумэ, проектър гъэцклагъэ зыхъукIэ, ар процент 78,37-рэм нэсышт.

Мыщ ыуж Тхъаклушынэ Аслъан мылэрысэм икъэгъэкIын дэлэжъэрэ хъызмэтшIапIэу «Юмикс» зыфилорэм екIоллагъ. Щытхъу хэлъэу зипшъэрылъхэр зыгъэцкIэрэ предприятием илофшIэн зэрэзыхицэрэм, ащ екIоллакIэу кыфигъотыхэрэм, шыкIэу ыгъэфедэхэрэм республикэм ипашэ зашигъэгъо-загъ, ылъэгъугъэм осэшIу фи-шыгъ.

АР-м и Лышъхъэу кызырэфалотэгъэмкIэ, мылэрысэ лъэпкэ зэфшъхъафхэр (15 фэдиз) чыгу гектар 280-мэ къащагъэкIы. Тызыхэт илъэсыр пштэмэ, зы гектарым центнер 300 фэдиз кырахыжъыгъ, продукцие тонн мини 5-м ехъу аугъоижъыгъ. Мылэрысэ чъыгхэм ягъэтIысын ыкIи нэужым ядэлэжъэн фэгъэзагъ хъызмэтшIапIэу «Мускат» зыфилорэр.

«Юмиксым» Москва дэт зэ-лъашIэрэ фабрикэу «Дарница» зыфилорэм илъэс 15-м ехъугъэу зэпхыныгъэ дыриI, IэшIу-Iу-шIоу ащ кыдыгъэкIыхэрэм республикэм рашырэ мылэрысэр ащагъэфедэ. Джащ фэдэу япродукцие Москва, Новосибирскэ, нэмыкI къалэхэм ащы-луагъэкIы. Сатыу гупчэу «Ашаным», IэкIыб къэралэу Араб Эмиратхэм ззэгъыныгъэхэр адашIыгъэх, нэмыкI гухэлъы-шIоу ялэри макIэп.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым ты-рихыгъэх.

шIэнхэр зэрэпсыкIуатэрэм рес-публикэм ипашэ зыщигъэгъо-загъ, Мыекьопэ районым иад-министрацие ипашэу Евгений Ковалевым, псэолъэшIхэм гушылэгъу афэхъугъ, ылъэгъу-гъэм зэригъэрэзагъэр кыхи-гъэщыгъ.

— НэмыкI муниципальнэ образованиехэм ялэтыгъэмэ, Мыекьопэ районым ит псэупIэхэу гъэстыныпхъэ шхъуантIэр кызылэкIахъэхэрэр зэрэмакIэм непэ инэу тегъэгумэкIы. Ар дэгъэзыжъыгъэным фэшI респу-бликэр программэ зэфшъхъаф-хэм ахэлэжъэ, щыкIагъэхэр щыгъэзыегъэнхэм тыналэ те-тэгъэты. Анахъ шъхъалэр мы проектым ишIуагъэкIэ соци-альнэ мэхъанэ зилэ псэуалъэ-хэм: гурыт еджапIэхэм, кIэлэ-цIыкIу IыгыпIэхэм, фельдшер-мамыку пунктхэм, нэмыкIхэми гъэстыныпхъэ шхъуантIэр зэ-ралэкIахъащтыр ары. Ащ пай тэ Iоф зыкIатшIэрэр, ары пшъэ-рылъ шъхъалэу зыфэдгъэуц-жыырэри, — кылуагъ Тхъаклу-шынэ Аслъан.

Республикэм ипашэ кызырэ-хигъэщыгъэмкIэ, мы газры-кIуапIэр ухыжыгъэ зыхъукIэ, Мыекьопэ районым ит псэу-пIэхэм япроцент 52,56-мэ гъэ-стыныпхъэ шхъуантIэр ящэ-лагъэ хъушт, джырэ уахътэм ар процент 41,63-рэ мэхъу.

нистративнэ уни 4-мэ, хъыз-мэтшIэпIэ 16-мэ, кIэлэцIыкIу IыгыпIэ 4-мэ, гурыт еджэпIэ 4-мэ, фельдшер-мамыку пунк-ти 3-мэ, зы промышленнэ хъызмэтшIапIэ гъэстыныпхъэ шхъуантIэр алэкIахъащт.

Непэрэ мафэм ехъулIэу Iоф-

Урысыем ишъолъырхэм арыт псэупIэхэм гъэстыныпхъэ шхъуантIэр алэкIагъэхъэгъэным ипрограммэу 2012-рэ илъэ-сым телытагъэм кыпкыры-кIызэ мы районым ит Абдзэ-хъахъаблэ, Севастопольскэм, Новосвободнэм ыкIи посел-кэу Победэм гъэстыныпхъэ шхъуантIэр зэраратышт кIуа-пIэм ишIын рагъэжъагъ. Ащ километрэ 40,21-рэ икIыхъэ-гъэшт, зэрэрахъухъагъэмкIэ, 2013-рэ илъэсым ишышъхъэу мазэ ехъулIэу аухышт. Проек-тым зэкIэмкIи сомэ миллиони 170-рэ фэдиз текIодэнэу ары кызырэлъытагъэр, ау газры-кIуапIэр зыпхыращтыт чIы-пIэхэм кыныгъохэр къапы-кIын зэрилъэкIыштыр кыдэ-плъыгъэмэ, а пчъагъэм джыри хагъэхъонэу специалистхэр энэ-гуех.

ЫпшъэгIэ зигугъу къэтшIы-гъэ псэупIэхэр зэзыпхышт газрыкIуапIэм ишIуагъэкIэ унэ 2447-мэ, котельни 6-мэ, адми-

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Гъ.К. Чэмышъом
ехъыллагъ

Урысые Федерацием Iоф-шIэнымкIэ и Кодекс ия 77-рэ статья ия 1-рэ Iахъ ия 3-рэ пункт, Адыгэ Республикэм и Конституцие ия 78-рэ статья иподпунктэу «р»-м атегъэп-сыхъагъэу унашъо сэшIы:

1. Пенсием зэрэклорэм фэшI Адыгэ Республикэм культурэмкIэ иминистрэ Iэ-натIэ Чэмышъо Гъазый Ку-шыку ыкьор IугъэкIыгъэнэу.

Лъапсэу илэр: Гъ.К. Чэ-мышъом илъэу тхыль.

2. ЗыкIэтхэхэрэ мафэм щыублагъэу мы Указым кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу
ТХЪАКИУЩЫНЭ Аслъан
къ. Мыекьуапэ,
шэкIогъум и 7,
2012-рэ илъэс
N 206

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Гъэсэнэгъэмрэ шIэны-гъэмрэ Адыгэ Республикэм хэхъоныгъэу щашIыгъэм ышъхъэкIэ илахышхо зэрэ-хышъхъагъэм ыкIи ыныбжэ илъэс 95-рэ зэрэхъурэм япхыгъэу Адыгэ Республи-кэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхыль фа-гъэшъошагъ Нэпсэу Фа-зиль Айсэ ыкьом, тарихъ шIэныгъэхэмкIэ кандида-тым, Хэгъэгу зоошхом хэлэ-жъагъэм, егъэджен Iофым-кIэ ветераным.

Адыгэ Республикэм икультурэ изегъэушъомб-гъун илахъ зэрэхышъхъэрэм ыкIи ыныбжэ илъэс 55-рэ зэ-рэхъурэм япхыгъэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхыль фагъэшъошагъ Ва-сильева Нафисэ Анверт-ыхъум, Адыгэ Республи-кэм культурэмкIэ иминист-рэ иапэрэ гуадзэ.

Бюджетым хэплъагъэх

Аужырэ илъэс заулахэм зэхокъыныгъэшлôу кызыда-хыгъэхэм ащыщ илъэсыр ыклэм нэмысыгъэу республикэ бюджетыр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет къышагъэжызырын ыкли Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм щаухэсын алъэкӀэу зэрэху-гъэр. Шыпкъэ, ащ къыкӀыр-рэп цыфхэм ящыӀэкӀэ амал-хэм тызэрэфаем фэдэу зы-къалэтыгъэу, ау республикэ бюджетым илоф ащ тетэу Адыгеим зэрэщыгъэпсыгъэм къегъэлъагъо Урысыем ыкли ащ исубъектхэм ясоциальнэ-экономикэ щыӀаӀэ зыпкъ-итыныгъэ нэшанэ еплъэгъу-лӀэн зэрэплъэкӀыштыр.

Тыгъуасэ, шышъхъэлум и 7-м, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм бюджет-финанс ыкли хэбзэ-лахъ политикэмкӀэ икомите-тэу Мырзэ Джанбэч зитхъа-матэм иӀэгъэ игъэкӀотыгъэ зэхэсыгъом Адыгэ Респу-бликэм кыхъащт 2013-рэ илъэ-сымкӀэ ыкли план пӀалъэу 2014 — 2015-рэ илъэхэмкӀэ иреспубликэ бюджет апэрэ еджэгъум тегъэпсыкӀыгъэу Парламентым изэхэсыгъо кыхъалъхъэгъэным фагъэ-хъазырзэ шыхэплъагъэх, игъунэпкъэ шъхъалэхэм яхы-

лӀэгъэ предложениехэу депу-татхэм къатыгъэхэм атегу-щыӀагъэх.

Зэхэсыгъом хэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм финан-схэмкӀэ иминистрэу Долэ До-лэтбый, республикэ бюдже-тым гъэпсыкӀэу иӀэщтым ыгъэгумэкӀырэ депутатхэр, къалэхэм ыкли районхэм япа-щэхэм ащыщхэр, нэмыкӀхэу рагъэблэгъагъэхэр.

ФинансхэмкӀэ министрэу Долэ Долэтбый республикэ бюджетым гъэпсыкӀэу иӀэ-щтым къытегушыӀэзэ ащ фе-дэхэмкӀэ ыкли хъарджхэм-кӀэ гъунапкъэу ыгъэнафэхэ-рэм, федеральнэ бюджетым къыкӀыштыр, республикэм фэдэу къышахыжыштыр, бюджетым имыкӀуныгъэу иӀэр зыфэдизхэм, лъэныкӀо шъхъалэхэм мылӀкур зэрате-гощэгъэ шыӀкӀэм, бюджетым нэшэнэ шъхъалэу иӀэхэм къа-щыуцугъ. Ащ къызэриуа-гъэмкӀэ, кыхъащт 2013-рэ илъэсым телъытэгъэ респуб-ликэ бюджетыр фэдэхэмкӀэ сомэ миллиарди 10-рэ мил-лиони 197-рэ мин 899,1-у, хъарджхэмкӀэ сомэ миллиар-ди 10-рэ миллион 636-рэ мин 725,8-рэ хъоу ыкли имыкӀу-ныгъэу иӀэр сомэ миллион 438-рэ мин 826,7-у зэхэгъу-цуагъ. Бюджетым имыкӀу-

ныгъэу иӀэр Бюджет кодек-сым ия 92,1-рэ статья зэри-гъэнафэрэм тегъэпсыкӀыгъ. Министрэм зэрэхигъэунэфы-кӀыгъэмкӀэ, зэкӀамыгъэкӀо-жырэ ИпыӀэгъоу федеральнэ бюджетым 2013-рэ илъэсым республикэ бюджетым къы-ритыштыр, ыпэрэ илъэсым елътыгъэмэ, сомэ милли-он 653-рэ мин 481,9-кӀэ на-хыбэ хушт. Ау блэкӀыгъэ илъэсишым а ИпыӀэгъур ре-нэу нахъ макӀэ зрашӀышты-гъэм кыхъэкӀэу, республикэм иамалхэм хэпшыкӀэу къа-щыкӀэщтыгъ.

Бюджетым иапэрэ еджэ-гъу ехыӀлӀэгъэ гъэтэрэзы-жынынхэу депутатхэм къаты-гъэхэм атегушыӀэхэзэ, хъун-кӀэ алътытагъэхэм адырагъэ-штагъ, мылӀку зыпӀуагъэ-хъан амылӀэкӀыштыхэр ша-гъэзыягъэх. Комитетым зэ-риухэсыгъэ шыӀкӀэм тегъэ-псыкӀыгъэу республикэ бюд-жетым ехыӀлӀэгъэ законо-проектыр Къэралыгъо Сове-тым — Хасэм изэхэсыгъо апэрэ еджэгъум тегъэпсы-кӀыгъэу кыхъалъхъанэу агъэ-нэфэгъ.

Зэхэсыгъом нэмыкӀ зако-нопроектхэми щатегушыӀа-гъэх, ифэшшошэ унашӀохэр ашӀыгъэх.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

ТоннитӀум ехъу агощыгъ

Дунаим тет быслъымэн-хэм игъэкӀотыгъэу хагъэунэ-фыкӀыгъ Къурмэныр. Адыгэ Республикэми мы дин мэфэ-кӀым ифэшъуашэм тетэу шы-пгъокӀыгъэх.

Адыгэ Республикэм ыкли Пшызэ шӀолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я Диндэлэ-жыпӀэ макъэ къызэригъэлъ-гъэмкӀэ, мы дин мэфэкӀым ехъулӀэу къурмэныпхъэ ра-щэфыным фэшӀ чыплӀэ зэфэ-

шъхъафхэм къарыкӀэу мыхэм сомэ миллионипӀ фэдиз къа-Ӏукагъ: Тыркуем щыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм кӀаугъо-и-гъэу сомэ миллион, Чэчэным и Пшышъхъэ — миллионищ, Германием ис адыгэхэм — сомэ мин 85-рэ.

Тигъэзет къызэрэщыхэ-тыутыгъэу, а ахъшэр Адыгэ Республикэм ирайонхэм ыкли Краснодар краим ипсэупӀэхэу адыгэхэр зыдэхэхэм атыраго-

щэгъагъ. ДиндэлэжыпӀэм къытлгыгъэлэсыгъэ пчъагъэ-хэм къызэрагъэлъагъорэмкӀэ, пстэумкӀи былымыл тонн 20-м ехъу ащэфыгъ ыкли агощыгъ.

Къурмэныпхъэр зылъагъэ-Ӏэсыгъэхэм ащышыхъафи-зэхэм яобществэ, Адэмые дэт интернатыр, гъот макӀэ зилэ, нэжъ-Ӏужъ сымаджэ-хэр зэрысхэ унагъохэу Мые-къуапэ дэххэр, нэмыкӀыбэ-хэри.

ЖАКӀЭМЫКӀО Аминэт.

Сильэпкъ фэгъэхъыгъ

Хэтрэ цыф лъэпкъи ду-наим къызыкӀытехъорэр илъэпкъ ыгъэбгъоныр, хахъо фишыныр, мышпыжыгъэу ащ фэлэжъэныр ары. Сыдигъуи укызыхэкӀыгъэ лъэпкъым игумэкӀи, игушӀуагъуи дэб-гошын плъэкӀынэу ущытын фае.

Тэ тыадыгъ, дунаим тет цыф лъэпкъхэм зыкӀэ тащыщ. Ти-гупшыси, тишэн-зекӀуакӀэ-хэми лъэпкъ нэшанэр къа-хъшы. Ау лъэпкъ ин дэдэмэ уащымыщэу, ахэм уахэмы-кӀуакӀэу непэ ущыӀэныр псынӀкӀэп. «Сэ сыадыгъ!» Хэт-рэ адыги а гушыӀэм рыгу-шхоу, рымыукӀытэу къылон фае. Ау а фитыныгъэр зыуи-Ӏэр ори уилъэпкъ ынапэ те-мышхэу, зэфэгъэ, шыпкъагъэ пхэлъэу упсэумэ ары.

Адыгэ Республикэм сы-къышыхъугъ, сыщанӀугъ, Ӏоф щысэшӀэ, ау егъэшӀэм сщы-мыгъушӀэрэр сильэпкъ гъогу кынэу къыкӀугъэр, хъазабэу ыщэгъыгъэр ары. Типсыхъо орхэр, тикъушъхъэ лъагъэхэр,

тимэз дахэхэр, къуаджэхэр зыслъэгъукӀэ къызгурэӀо ижыкӀэ къышгъэжыагъэу адыгэхэр зэо-банэ зыкӀыхъы-гъэхэр. Дунэе джэнэтыр зао-кӀэ аштэнэу пыйбэ къекӀугъ. Аужырэ зэо мэхъаджэу ти-лъэпкъ урысые пачыхъэм къыришӀылагъэм адыгэхэр кӀодыӀэ ридзэгъагъэх. Илъэс мин пчъагъэ хуыгъэу мы чы-гужыыр адыгэхэм япсэупӀ. Кавказым щыпсэурэ лъэпкъ-хэм танахыжыгъэу пӀоми хэ-укъоныгъэ хуыштӀэп. ЧыплӀэ-рыс лъэпкъым техакӀохэм хъазаб рагъэщэгъыгъ, къо-джишъэ пчъагъэ агъэстыгъ, ӀэкӀыбым кӀожыгъэр къи-нагъэм нахыб.

Къытэхъулагъэр тхъа-мыкӀэгъошху, ау хуыштыр ху-гъахэ, шыӀэныгъэр лъэкӀуатэ. «Шыгъо кӀыхъэр шӀоп» аӀо.

Тэ тыадыгъ, Урысыем ты-щыш, непэ ащ тыгопчын умылӀэкӀынэу щыт. Джырэ уахътэ Адыгеим лъэпкъышъэ фэдиз щӀэпсэу, ахэм азыфагу зэгурыӀоныгъэ, зыкӀыныгъэ

иль, лътэныгъэ зэфашы-жы. Тиреспубликэ гъунджэм фэдэу къабзэ, дахэ, бжыгъэ иӀэп. Ау етлани, гъунджэр бгъэгъэным, пкъутэным бэ зэ-римышыкӀагъэр къыдгурэ-Ӏо — зы лъэбэкъу, гушыӀэ-мытэрэзкӀэ Ӏофыр зэщыкӀон ыльэкӀыштыр. Ар АР-м и Лы-шъхыи, тэ, лъэпкъ зэфэшъ-хъафхэми, дэгъоу къыдгурэ-Ӏо, илъэс пчъагъэхэм тызы-фэбэнэгъэ мымырныгъэм-рэ зэкъошныгъэмрэ къэтэу-хъумэх.

Адыгэ лъэпкъыр дунаим нэшӀукӀэ хэплъэ, мамырэу щыӀэ шӀоигъу. ЫгукӀэ къа-бзэу, лыгъэр, шыпкъагъэр ыгъэлъапӀэу игъэшӀэ гъогу къекӀу. ТхъамыкӀэгъошхоу лъэпкъым къехъулагъэр зы-щыдгъэгъушӀэ хуыштӀэп, ау ащ дакӀоу ыпӀэкӀэ тыплӀэн, къыткӀэхъухъэр лӀэужхэм шыӀэкӀэ дэгъу ялӀным тыналэ тедгъэтын фае.

МЫГӀОЛӀ Фатим.

Фэдз игурыт еджапӀэу N 11-м икӀэлэегъадж.

Апшъэрэ еджапӀэхэр зауплъэкӀухэм...

Шышъхъэлэу мазэм и 15-м къышгъэжыагъэу Ӏоныгъом и 15-м нэс УФ-м гъэсэныгъэмрэ шӀэныгъэмрэкӀэ и Минис-терствэ апшъэрэ еджапӀэхэр ыуплӀэкӀугъэх. ЗиӀофшӀакӀэ шапхъэхэм адимыштэу алътытагъэхэм джы мэзищым къы-кӀоцӀ арапэсыштым егупшысэгъышты.

ЗэкӀэмкӀи апшъэрэ къэралыгъо еджапӀэ 502-рэ, ахэм якъутэмэ 930-рэ ӀофшӀэкӀо купхэу чыплӀэ-хэм ащызэхашагъэхэм ауплӀэкӀу-гъэх. Апшъэрэ еджапӀи 130-рэ шапхъэхэм аӀэхъанхэ алъткӀы-гъэп.

ЕджапӀэм иӀофшӀакӀэ къэзы-гъэлъэгъорэ лъэныкӀо 50 уплӀэ-кӀунхэм къыдалъытэгъыштыгъ, ау ахэм ащыщэу 5-р анахъ шъхъэ-лагъэх. Ахэр: еджапӀэм ыштэхэ-рэм зэикӀ къэралыгъо ушэгъыным-кӀэ пчъагъэу къахыгъэр 60-м нахъ мэкӀэнэу щытӀэп; шӀэныгъэ-ушэгъыны ӀофшӀэным фэдэу къы-хыгъэрэ зы кӀэлэегъаджэм телъы-тагъэу сомэ мин 50-м нахъ макӀэ хуыштӀэп; ӀэкӀыб къэралхэм къа-рыкӀыгъэу еджапӀэм чӀэсыр адрэ студентхэм япроцент 0,7-м къы-щыкӀэнэу щытӀэп; еджапӀэм гъо-тэу иӀэр зы кӀэлэегъаджэм те-лътытагъэу сомэ миллионрэ мини 100-м къыщыкӀэ хуыштӀэп ыкли еджапӀэм ыубытыр чыплӀэр зы студентым телътытагъэу квадратнэ метрэ 11-м нахъ мэкӀэнэу щытӀэп.

Апшъэрэ еджапӀэхэм якъута-мэхэм апае етлани лъэныкӀуищ къыдэлътытагъэу щытыгъ — сту-дентэу ащ щеджэрэр зыфэдизыр, езыгъаджэхэрэм кандидатэу ыкли докторэу ахэтыр, штатым хэтэу Ӏоф зышӀэхэрэм япчъагъ.

А шапхъэхэр зэхигъэуцуагъэх Урысыем иапшъэрэ еджапӀэ анахъ дэгъухэм я Ассоциацияе ыкли Урысыем иректорхэм я Союз игъоу ыльытагъ.

Москва ыкли Санкт-Петербург яеджапӀэхэм шапхъэу афагъэу-цугъэхэр нахъ лъэагъэх. Арышъ, Москва дэт Урысые къэралыгъо социальнэ университетыр дэгъоу Ӏоф ымышӀэу алътытагъэми, ащ якъутамэу къалэу Дедовскэм дэ-тыр шапхъэхэм адиштэу къычӀэ-кӀыгъ.

УплӀэкӀунхэм якӀэууххэр бэхэм-кӀэ ошӀэ-дэмышӀэу хуыгъэ. Шап-хъэхэм адимыштэхэу еджапӀа-бэ къахэкӀыгъ. Ахэм ахэфагъэх Урысые къэралыгъо гуманитар университетыр, ГъэӀорышӀэным-кӀэ къэралыгъо университетыр, Московскэ архитектурнэ институ-тыр, Кемерово дэт къэралыгъо

университетыр, Пятигорскэ къэ-ралыгъо технологическэ универ-ситетыр ыкли нэмыкӀхэр. Чэчэн Республикэм шапхъэхэм аӀэхъэ-рэ апшъэрэ еджапӀэ имытэу ко-миссием ыльытагъ.

УФ-м гъэсэныгъэмрэ шӀэны-гъэмрэкӀэ иминистрэ игуадзэу Алексей Климовым шапхъэхэм аӀэхъэхэрэ апшъэрэ еджапӀэхэм къарыкӀоштымкӀэ еупчӀыгъэх.

— Мыщ фэдэ уплӀэкӀунхэр апэрэу зэхашагъэх. Шуагъэ къы-тэу Ӏоф зымышӀэрэ еджапӀэр ащ лътыпытэу зэфэтшыжынынэу щы-тӀэп. Тэ пшъэрылӀэу тилэр анахъ еджапӀабэ зэфэтшыжынынэу арэп, тызыпылтыр нахыбэмэ нахъ дэ-гъоу Ӏоф ядгъэшӀэнэу ары, — къыӀуагъ ащ.

Климовым къызэрэхигъэщы-гъэмкӀэ, шэклогъум и 6-м къыще-гъэжыагъэу и 14-м нэс чыплӀэхэм ащызэхашэгъэ комиссиехэр спи-скэхэм ахэплӀэжыштытх. Етланэ УФ-м и Правительствозэ ыкли и Президент кӀэууххэр аӀэклагъэхъа-щтытх. УнашӀохэр зэфэшъхъа-фыштытх. Зэфамышпыжыгъу, дэу Ӏоф зышӀэрэ еджапӀэм Ӏахътедзэу ахъщэ фатӀупшыщын алъткӀыштыр. Па-щэм ӀофшӀакӀэ ымышӀэу, ащ ила-жъэмэ, ар тырашыштыр. ЕджапӀэу шуагъэ къэзымытырэр нахъ дэ-гъум хагъэхъабыни алъткӀыштыр. Шапхъэхэм адиштэу зиӀофшӀэн зэхэзымышӀэрэм бюджет чӀы-плӀэу фагъэшъуашӀэрэр нахъ ма-кӀэ ашӀыштыр, ащ кыхъэкӀэу фа-тӀупшыщырэ ахъщэми къышагъэ-кӀэщтыр.

Адыгеим икъэралыгъо апшъэрэ еджапӀитӀу дэихэм ахэфагъэхэп. УФ-м гъэсэныгъэмрэ шӀэныгъэм-рэкӀэ и Министерствэ зэрилътыта-гъэмкӀэ, Адыгэ къэралыгъо уни-верситетми Мыекъопэ техноло-гическэ университетми ӀофшӀа-кӀэ уигъэрэзэнэу щыт. Ау тирес-публикэ щылӀэжырэ къутэмитӀумэ ӀофшӀэн дэу зэхэшагъэу алъты-тагъ. Ахэр Пшызэ шӀолъыр къэ-ралыгъо медицинэ университе-тым ыкли Кыблэ-Урысые къэ-ралыгъо техническэ университе-тым (Новочеркасск) якъутамэхэр арых.

СИХЪУ Гошнагъу.

Լոֆյիցօսխոմ տիրեսպուբլիկի

СЭХЪ УТЭ Нурбый.

Нынэплосыр осым фэд, ау...

кээухьумэгэнхэмкІэ Урысые
Федерацием и Президент иллы-
кІоу Павел Астаховыр Къэра-
лыгьо Думэм иаужырэ парла-

гъэхэм сер-
тынэу: уна-
хэм зэрарн
гъэхьыгъэ
къагъэхьаэ

гъэхэм сертификатхэр аратынэу: унагъоу зэрыфагъэхэм зэрарыхухьэхэрэм фэгъэхьыгъэ зфэхьысыжьхэр къагъэхьазырхэзэ аш1ынэу.

ШъхьарытIушцэу, консуль-
ствэхэм яЮрэ яшIэрэ хэмы-
льэу ыкIи ахэм ячэзыу ха-
мыгъэуцаугъэхэмэ, сабыйхэр
алахынхэ фитыжьыштхэн.
Сабыир зрыфэгъэ унагъом
тхьамыкIагъо къехъулIэмэ
е аIызыхыгъэхэм ядунай
ахъожьымэ, кIэлэцIыкIур
Америкэм кIэлэцIыкIу Игь-
гырIэхэм ашыш рамытэу.

Урысыем ыльэныкьокІэ те-
убытагъэ кызхагъафи, Зэ-
зэгъыныгъэм кыдилътэ-
рэ шапхэхэр тапкІэ (ильэс
пчъагъкІэ узэкІэІэбэжми)
алахыгъэгъэ кІэлэ ибэхэми зэ-
ралтыІэсыхэрэр хагъэунэфы-
кыгъ.

Джы къралыгъо гъуна-
кърэхэр зэпызычыгъэ кІэлэ-
цІыкІу пстэуми илъэс 18-м
аныбжъ нэсыфкІэ Урысы-
ем ицІыфхэу кърэнэштх.

**Урысыем кырагъэгъэзэ-
жызэ ашышт.**

Сабыйхэр 1эк1ыб кээрал кыик1ыгэ цыфхэм джы аратын зыфитхэр тикээралыгэ ар шызып1ун унагэ кызымык1ык1э ары.

Зээгчыныгээ Урысыем-
рэ Америкэмрэ эдашлыггэм
ишугагээ кээКюштмэ уахтэм
кыггээльгээшг. Ау мы Юфы-
ггом бгэуитгу зэригэри гэнэ-
фагээ. Америкэм тисабыйхэм

агу зэрэщыхагъякЫрэр тэшI,
ахэм зэфэнчэу кызырадзек
Юхэрэр тэумысы. Урысыем
сабий ибэхэм нахь дэгбоу ащы-
фыщытха?

Статистикэм кызыри-
гъэлыагъорэмкIэ, джырэ
уахътэм тикъэралыгъо са-
бий ибэ мин 700 фэдиз ис.
Артем Савельевыр изакъоу
къэзытIупщыжыгъэ бзылъ-
фыгъэм нахь мыдэгъухуэ са-
бийхэр зыпIухэрэм ахэтыри
макIэп. Къэралыгъо Думэм
унагъом, бзылъфыгъэхэм ыкIи
сабийхэм ялофыгъохэмкIэ и
Комитет ипашэу Елена Мизу-
линам кызыриорэмкIэ, **аужы-
рэ** илъэсишым кыкIоуI ти-
хэгъэгъу кIэлэщыкIу Iыгъы-
пIэхэм аIахыгъэгъэ сабий
мин 30 фэдизмэ къарагъэ-
гъэзжыгъ.

Зянэ-зятэ зымылэжэхэм, сэ-
кьатхэм, к'элэлц'ык'у йыгы-
плэхэм ач'лэсхэм, сымэджэщым
кыч'чанагагэхэм ялыгынрэ
яегъэджэврэ апэлугагэхьанэу
хабзэм илгэс кэс сомэ милли-
арди 3 к'эглуппсы. Ау ащ емы-
лыгыгыгэу, янэ-ятэхэм ак'лэ-
рымысхэу кьэхбурэ к'элэлц'ы-
к'ухэм япч'агы хэхьо. Мы йо-
фыгом шык'лэ гьэнофагэ хам-
мылхьэмэ, зянэ-зятэ зымылэ
сабыйхр унагом, шульэгьум
ык'и гук'лэгьум ашык'лэ зпы-
тыштхы. Арэу шытми, Америкэ
даш'ыгыгэ Зэзэгыныгыгэм
сабый ибэхэм агу хамыгэк'кы-
нымк'лэ ишулагэ кьэк'лону ты-
гугьэн. Ныш'ор — шьоу. Ны-
нэплосыр осым фэд. Ни, ны-
нэплоси зымылэ адэ?

ШЪАУКЪО *Аслъангуаш.*

Тыгызхэт илгэсым Урысыем
рашыгъэху Америкэм шап-
лурэ клэлэцлыкхэм «янэ-ята
клэхэр» дэу кызэрэфышгыхэр
телевидением игупчэ каналхэм
пчагъэрэ кыгъэлэзгъуагъ.
Сабыйхэм яохэрэр, псы чы-
лэм хзыгъэтыхэрэр, зымыгъа-
шэхэрэр, чыгунэхэм ачлэзы-
гъэсыхэрэр, члэзыдыжыкпэ-
хэрэр ахэтых. Бэмышлэу клэлэ-
цлыкхэр изакъоу къухъэлъатэм
кырагъэтлэхыи, фэмыежы-
хэ зэхум, Урысыем кыгъэк-
лэжыгъ.

Янэ-ятэхэм амыпүрэ са-
бийхэу унэгъо зэфэшъхьафхэм
алыгыхэрэм дзеу кыызэрафы-
щытыхэрэр, кыин зэрарагъэ-
лэггүэр кэралыгьом ипачэ-
хэми, ктылыкъу зэфэшъхаф-
хэми ашлэ. Мы Юфгыгом тегу-
щылэх, зэнэкьокъух. Зыхэм
кэлэцлыкхэр хэгэгум рара-
мыгъэщыхэхэм нахьышлю
ало, адрэжэм укымилыфгыэм
ми, узыпүрэр нзу алыгытэ.

Сабийхэм яфитыныгъэхэр

кээхүхүмэгэнхэмкӓ Урысые Федерацием и Президент илҥыкӓ Павел Астаховыр Кээрлыгыо Думэм иаужырэ парламент едӓлунхэм кыашыгушы-лээ пстэуым кыдажыг сабай ибэхэр ӓкӓыб кээралгыохэм ащыпсэурэ цыфхэм арахытынхэу. Ащ зэрэхигӓэунэфыкыгӓэмкӓ, 2000-рӓ илӓсым кышцегӓжыагӓэу 2011-рӓ илӓсым нэс Урысыем клӓлӓцыкӓ мин 65-рӓ фӓдиз рашыгыг. Америкӓм шыщ «ны-тыхэм» сабай 19 аӓкӓӓкӓдагыг.

КлэлэцЫкIу ибэхэр аIахын-
хэш, яунагьохэм ащапунхэм-
кIэ Урысыемрэ Америкэмрэ
зэготхэу цыфхэм Iоф адашIэ-
нэу зэратхэгэ Зээгьыныгэ
агьэхьазырыгьэу шьI. Ащ
кIуачIэ илэ зыхугьэр тызыхэт
мазэм илпэрэ мафэ кьыще-
гьэжьагь.

Тхылъу агъхъазыргъэм ратхагъэр бгъуитлуми агъэцкэмэ, сабий ибэу унэгъуаклэ ифагъэхэм дэу кыызрафыщитхэм кышыкклэн ылъэкышт. Ащ кышмелох сабий алызыхы зышлонгхгъэр апэ гъэхъазыргъэнхэ фаеу, егъэджэнхэр дэгъоу зыкълу-

Симпозиум щылагъ

Чэпыюгъум и 8-м кыщегъжагызу и 11-м нэс Республикэу Армением ит кялэу Цахкадзори симпозиум шытагъ. Ащ **«Армянский эпос и мировое эпическое наследие. Эпосы народов Кавказа»** зреджагъэхэр. Симпозиумым хэлэжыгъэх Америкэм, Англием, Урысыем, Грузием, Осетием, Чэчэным, Абхазымымкыи нэмыкы чыпэлэхэм кыарыкыгъэ шныгъэлэжэхэр. Мыщ фэдэ юфтыхабзэ аплэнэрэу Армением шызэшлуахыгъ. Мызыгъэгурэр анахэу зыфэгъэхыгыгъгэр цыф лэпкэ зэфэшхыафхэм яэпосхэм эпическэ традициеу ялэхэр зрагъэпшэныр, зэпагъэуцуныр, зыхафыныр ары.

Симпозиумым кІэшакІо фэ-хьугьэр Лъэпкь академием иинститутэу археологиемрэ этнографиемрэ апылгыр ары. (Институтым ипашэр Павел Аветисян). ЗэхэщакІо комитет-ым ыщІэкІа егъэблэгъэ тхылъ-хэм акІэстахгьэр академикэу Армен Петросян.

Симпозиумыр академикэу Юрий Суварян кызыЭуихыгъ. Институтэу зигугъу кьэтшыгъэм ипашцэу Павел Аветисян шIуфэс сэлам хьакIэхэм кьарихыгъ.

Армен Петросян кызыр-
тиуагъэмкIэ, IэкIыб чыжьэм
кыкIыгъэхэм армяноведхэр
ахэтыгъэх. А шIэныгъэлэжь-

хэми ермэлхэм ялитератури
яфолклори хэшЫкI фыряI.
Ащ ишыхьат Кауи Питер кьы-
шыггэ докладэу «Давид Са-
сунский Туманяна как при-
мер процесса перехода устного
эпоса к литературной обработ-
ке» зыфилорэм. Грузием кьы-
кыггэ Барамидзе Цирэ идо-
клад гэгшIэггонэу ыггэпсыгь.
Ягуапэу шIэныггэлэжьхэр едэ-
луггэх. УпчIабэ ратыгь. Ащ те-
мэу ыштаггэр: «Сокральное
дерево в кавказском полиэтни-
ческом эпосе, языке Христи-
анства и в поэме «Витязь в
тигровой шкуре».

Абхъаз шӀӀӀныгӀӀӀлӀжӀӀу Шота Салакая нарт эпосым, еж нахь кӀӀӀӀшхо лыхьхурӀ лыхьхужым епхыгӀӀ сюжетмӀ кӀӀӀӀгушылагӀ. Джапуа Зураб (ари абхъаз шӀӀӀныгӀӀӀлӀжӀӀ) нарт эпосым жьыукӀыжыр кызырӀӀахӀфӀрӀм епхыгагӀ гушыӀӀу кышыгыгӀӀ.

Армен Петросян (Ереван)
Темыр Кавказым исхэм яэпос-
хэмрә ермэл эпосымрә зәпхы-
кӀәү яӀәм кытегүшыӀагъ.

Адыгэ лъэпкъхэмкӀэ сэры
щылагъэр ыкӀи кышыгушы-
лагъэр симпозиумым. Адыгэ
лӀыхъужь эпосэу «Нартхэр»
зыфилорэмрэ шӀэныгъэлжы-
шхоу, зыщӀэныгъэ нарт эпосым
езыпхыгъэгъэ, тӀэпос иугъоя-
кӀоу, ар томибл хъоу кыдзэ-
гъэжыкӀы, ушӀэтӀхэр зышӀы-
гъэ ХъэлэгъэлӀэ Аскэррэ са-

кытегущылагъ. Шэныгъэлэжъхэм ащыцхэм Аскэр иофшлагъхэм ямызакъоу, ежыри ытххэкълэ ашлэщтыгъэу кычэкълыгъ. Дагыстан, Чэчэным, Абхъазым къарыкълыгъэ шлэныгъэлэжъхэм Хъэдэгъэллэ Аскэр шлушлагъэ зыфыригъэр адыгъэхэм ямызакъоу къауагъ. Нарт эпосыр дунэе мылкым, дунэе клэным зэрэщыщыр ыкли ар ичылплэ изыгъэуцожыгъэ цыфым уасэ зэрэфашыгъэр хагъэунэфыкълыгъ.

Симпозиумым, ащ изхэщаклохэм, шэныггэлэжьэу хэлэжьаггэхэм, гушыггу къашыггэхэм джыри бэ къаплолэн плэккыштыр, ау зы тхыггэ цыккыккэ зэккэ къэлоггуае.

Джыри зы Йофыгыё йугугу къэсшы сшлоиггу. Симпозиу-
мым изхэхашакохэм культуρνэ
программэ ини агъэхъазыры-
гъагъ. Ащ музейх, динлжыы-
плэхэр, саугът зэфэшхыафхэр
зэгъэлъэгугъэнхэр хэтэгъэх.
Сэ сшъхъэкIэ Эчмиадзинскэ
соборыр, Давид Сасунскэм
(ермэлхэм яэпос хэт лыху-
жым) исаугът, шIэныгъэмрэ
гъэсэнэгъэмрэкIэ ермэлхэм
якультуρνэ гупчэу Матенада-
ран сашыIагъ.

Ермэлхэм культурэшхо, культурэ бай я! Зигугуу кээсшээрэ гупчэм нeпэ «шлэныгэушэтын институткIэ» еджэх. Ащ гюгу гээшлэгьон кыкIугь. Апэу Матеналаран игугуу

ашIЭу зырагъэжыагъэр я V-рэ лIэшIэгъур ары. Матенадаран ермэлхэм яхъарыфыпчъ кы- хъзыыхыгъэ Месроп Маштоц ыцIэ ехы. Шъипплырэ тфырэ (405) илъэсым Маштоц ха- рыфыпчъыр къыхыхыгъэ ыкIи ялитературэ лъапсэ фишIыгъ. Алфавитым хъарыф 36-рэ хэт.

Матенадагар нэгэз 13-р
 ыгтх мин пшЫкУплЫм кь-
 ху члэл эж ермэлхэм ял-
 ыгтху. Анахь тхыл иным
 метрэньком кьху ишом-
 бгуагь, сантиметр 70,54-р
 илэггагь, килограмм 27,5-р
 ионтегуагь. Ащ «Мушский
 Гомилиарий» зреджагьхэр.
 Мыр сборник. Сборником
 псалъхэр, проповедьхэр, ер-
 мэлхэми нэмык чыристан-
 хэми ащыщу чылысым пае
 кын зыльэгугьхэм, «шы-
 хытклэ» эдждагьхэм, ащ хьа-
 забу ащчыгьэм афгьхы-
 гьэ 13-ыгтххэр дэтых.

Іэпэрытх анахь тхыль цы-
кIум грамм 19 ещэчы. Ар
1434-рэ ильэсым имэфэпчъ.

Искусством, философием, правэм, хысапым, медицинэм афэгъэхыыгъэ Iэпэрытхуэ чIэлъыр бэ. Гурыт лIэшIэгъу хьарзынэщ документэу минишгъэм ехуэ чIэлъ.

Гэвшлэгъон дэдэу, хьалэмэ-
тэу Матенадаран шыслэгъу-
гъэр бэдэд. ЗэкIэри кьиплоты-
кIынэу хьурэп. Матенадаран
ичIхьэгъум Маштопкэм иса-

угъэт шьт. Ащ ышхьагъ тет-
хагъ: «Познать мудрость и на-
ставление, понять изречение
разума». Мы гушчIэхэр ары,
кызыраложырэмкIэ, Маштоц
ермэл хьарыфхэмкIэ апэрэу
ытхыгъэр.

Ермэлхэм яеатрэ ильэс минитү гюгу кыкүлүг. Апэрэ кьэгьэльэгьоңыр театрэм шьэ-ныкьорэ шырэ ильэсым тизрэ ыпккк кьалзу Арташат кы-щигыэльэгьуаг. Кызэрэтфа-лотагэмккк, урымыбзэмккк кьуагэ кьэгьэльэгьоңыр. Ар Еврипид итрагедиеу «Вакханки».

Ермэлхэм музыкальнэ культурэ ин ялагъ. Анахь жъы дэдэу ямузыкальнэ культурэ къэзыгъэлыагъоу ялэгъэ произведениехэр я VIII — IX-рэ ллэ-шлэгъухэм музыкальнэ сборникхэм адэтхэу Матенадаран члэлых. Мыщ къэгъэлъэгъонхэр зыщызэхачэр залу илэхэм ермэлхэм ятхылъ клэраклэхэр ащылплэгъущтых.

Ермэлжэм сяхьопсагь ыкли
сафэгушуагь яльэпкь гьогоу
кыкьлугьэр, ятарихь Iэпэрыт
хэуи хэутыгьэуи зэрэIэм пае.
Сяхьопсагь яэпос лыхьужь
шхьхалэу хэтым исаугьэт Ар-
мением ыгу klocl (Ереван) зэр-
рэдэтым фэшI. Сегуншысагь:
тэри тилэба эпос? ЗэляшIа-
гьэба цыфыбэмэ ар? Мэхва-
нэшхо иIэба тэркIэ тизпос?
Тефэба Саусырыкьшо Мыекьуа-
пэ инахэ чыплэ дахэ саугьэт
шыфэдгьэуцүнэу?

ЦУЕКЪО Нэфсэт.
Филологие шлэныгъэхэм-
клэ доктор.

Зичэзыу зэIуклэ щыIагъ

Чъэпыогъу мазэм и 24 — 27-рэ мафэхэм Къэрэщэ-Щэрджэс Республикэм Урысые шIэныгъэлэжь конференциеу «Гуманитарнэ шIэныгъэхэр Урысыем ишIолбыххэм зэрарыльхэр: кIэныр, непэрэ мафэхэм изытет, гумэкIыгъохэр» зыфилоу агъэнэфагъэр щыре-кIокIыгъ. Мыщ хэлэжыгъэх зэлъашIэрэ ыкIи шIэныгъэлэжь ныбжьыкIэхэу Урысыем ичIыплэ зэфэшхьафхэм кIарыкIыгъэхэр. Къэблэгъагъэхэм ахэтыгъэх Москва, Астрахань, Ставрополь, Налшык, Черкесск, Карачаевскэ кIарыкIыгъэхэр. ИгъэкIотыгъэ пленарнэ зэIуклэшхом ыуж секциихмэ Iоф ашIагъ. Ахэм лъэныкъо зэфэшхьафхэмкIэ яIофшIэн рагъэкIокIыгъ. БзэмкIэ, литературэмкIэ, тарихымкIэ жэрыIо народнэ творчествэмкIэ, психологиэмкIэ, философиэмкIэ, кIэлэгъэджэнымкIэ игъэкIотыгъэ гуцыIэхэр къащашыгъэх.

Конференцием Адыгеим икIыгъэ шIэныгъэлэжь купыри хэлэжыгъ. Гуманитар ушэтынхэмкIэ институтым иIэшхьэтетэу Бырсыр Батырбий зипэщэ купыми гуетныгъэ инхэлъэу IофшIэгъу мафэхэр ригъэкIокIыгъэх. Батырбий пленарнэ зэIуклэгъум «Об этни-

ческой и языковой идентичности адыгов» зыцIэ докладым щигъэгъозагъэх. Татьяна Степановам, Шхьэлэхъо Дари-ко, АгъырджанэкIо Симхъан, Сихъу СултIан секциеу «Те-мыр Кавказым илIэпкъхэм

иеплIыкIэ къыриIотыкIынэу, ишIоигъоныгъэхэм ащигъэгъозэнхэу амал иIагъ.

ШIэныгъэлэжь зэIуклэм кIэух дахэ фэхъугъ. ХъакIэхэм Къэрэщэ-Щэрджэс Республикэм ичIыплэхэу Теберда, Дом-

ялитератур: язэдэлэжыныгъэрэ яхэхъоныгъэрэ кIэныгъэхэр» зыфиIорэм ягуцыIэхэр къыщашыгъэх. ШIэныгъэлэжъэу ГъукIэлI Зухра философиэ ушэтынхэм афэгъэхыгъэ секцием къыщыгушыIагъ. Секциехэм яIофшIэн игъэкIотыгъэу ыкIи гъэшIэгъонэу мэфи-тIум къыкIоцI кIуагъэ. Хэлажэрэ пэпчъ упчIэ къытынэу,

бай алъэгъунхэм ыкIи ядэхэгъэ зэхашIэным бысымхэр дэлэжыгъэх. Зыми фэбгъэдэн умылIэкIышт чIыопсым кIочIэ лые горэ хагъотагъэу шIэныгъэлэжыгъэр зэхэIыжыгъэх.

ДЕЛЭКЪО Римм.
АР-м гуманитар ушэтынхэмкIэ институт инаучнэ IофшI.

Сэмэркъэур тищыIэныгъэ щыщ

Шэкогъум и 8-р сэмэркъэу-шылIэхэмрэ нэутхэхэмрэ я Клуб (КВН) и Дунэе маф. Александр Масляковым игукъэкIыкIэ ар хагъэунэфыкIы. 1961-рэ илIэсым шэкогъум и 8-м клубым иапэрэ джэгун эфирым къызэрехъэгъагъэр мэфэкIым епхыгъ. ИлIэс пчъагъэм къыкIоцI ар зэкIэми зэлъашIэрэ джэгукIэ хъугъэ. 1968-рэ илIэсым къыщегъэжыгъэу А. Масляковым зэпымыоу клубым изахэхэр зэрещэх.

Апшгъэрэ еджэпIэ зэфэшхьафхэм ястудентхэр КВН-м хэлажэщтыгъэх. Сэмэркъэу гъэшIэгъонхэмкIэ, сэнаушыгъэу ахэлхэмкIэ зэнэкIокIу-щтыгъэх. ИлIэс къэс джэгуным хэлажэ зышIоигъохэм япчъагъэ хахъоштыгъэ. КВН-м зэхъокIыныгъэхэр фэхъухэми, шэн-хэбзэ хэхыгъэхэр джэгуным иIэх. НыбжьыкIэ пчъагъэм ар сэнэхъат афэхъу, ащ ишIуагъэкIэ ящы-

Иэныгъэ искусствэм рапхы. Урысыем щызэлъашIэхэу Леонид Якубович, Аркадий Хайт, Геннадий Хазановыр, Тимур Батрутдиновыр, Татьяна Лазаревар, Михаил Галустян, Гарик Мартиросян, нэмыкIыбэхэр КВН-м «ыплугъэх».

НыбжьыкIэхэм сэнаушыгъэу ахэлIыр къызыщагъэлэгъон алъэкIышт купхэр Адыгэ Республикэми щызэхашх. АгукIэ къапэблэгъэ Iофым пылIын-

хэм фэшI IэпыIэгъу къафэхъу, зэIуклэхэм ашIогъэшIэгъонэу ахэлажыгъ. Фемыджагъэхэу видеоклипхэр дэгъоу зэхэгъу-цох. Ауужырэ илIэсхэм ихъугъэ-шIэгъэ анахэ инхэм ащыц АКЪУ-м ихэшыпыкIыгъэ командэу «Остановка «Университет» зыфиIорэр КВН-м ия 22-рэ Дунэе фестивалэу Шгачэ шыкIуагъэм зэрэхэлэжыгъэр.

КВН-м изичэзыу джэгунхэр Мыекъуапэ шаублагъэх, кIэухым нэсынIэ ызыплIанэ джэгунхэр мы мафэхэм рагъэкIокIыгъэх. Ащ командэ 10 хэлэжыгъэ, «Старые знакомые» зыфиIорэм апэрэ чIыплэр фагъэ-шъошагъ.

Актер сэнаушыгъэ зыхэлхэр, сэмэркъэур зикIэсэ ныбжьыкIабэ КВН-м къызэрещалIэ. Ащ ишIуагъэкIэ яшIэныгъэ хагъахъо, гуцыIэ щэрыохэр зэрагъашIэх, псынIкIэу мэгу-пшысэх.

ШХОНЧЫБЭШIЭ Рузан.
Сурэтым итыр: **Александр Масляковыр.**

ТИПЧЫХЭЗЭХАХЭХЭР

ЦэрыIомэ аусыгъэхэр щыжъынчыгъэх

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние исимфоническэ оркестрэ ипчыхъэзэхэхэу Мыекъуапэ шыкIуагъэм дунэе классикэм хэхъэгъэ произведениехэр шыIугъэх. Музыковедэу Ирина Шилько зэхэхэр зерищагъ.

Симфоническэ оркестрэм идирижерэу ыкIи ихудоже-

ственнэ пашэу, Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгэ Республикэм искусствэхэмкIэ изаслуженнэ IофшIэшхоу Петр Шаховым къызэрэтиIуагъэу, дунаим щыцIэрыIо композиторхэм аусыгъэхэр жъы хухэрэп, оркестрэм ипчыхъэзэхэхэхэм тапэки ащыжъынчыштых. Виолончелым ор-

кестрэр игъусэу концертным щызэхэтхыгъэ произведениехэр Р. Шуман, К. Давыдовым аусыгъэх. Дунэе зэнэкIокIухэм щытхуцIэхэр къащыдзыхыгъэ Юрий Воронюк виолончелымкIэ оркестрэм къыдежыгъугъ, концертыр филармонием шыкIуагъ.

САХЫДЭКЪО Нурбий.

Паспортыр зэблэшъухъужь

ЦIыфыр зыщыщыр нафэ къэзышIэрэ тхылъ шхьаIэу щыт Урысые Федерацием ицIыф ипаспорт. Урысые Федерацием ицIыфхэу зыныбжь илIэс 14 хъугъэхэм ыкIи хэгъэгум шыпсэхэрэм паспорт къыдахын фае.

СССР-м ицIыф ипаспорт Урысые Федерацием ицIыф ипаспорткIэ зэблэшъухъужьгъэным чэзыу-чэзыу пIалъэу иIагъэр 2004-рэ илIэсым бэдзэгъум и 1-м икIыгъ. Арэу щыт нахэ мышIэми, джы къызнэсыгъэм зэблэзымышъухъужьгъэм уарихыылIэу къыхэкIы. Ащ тельхэпIэ зэфэшхьафхэр иIэх. Ипсауныгъэ изытет елытыгъэу паспортыр зэблэшъухъужьгъэным фэшI цIыфыр кошын IофхэмкIэ Федеральнэ къулыкIум хэхэрэ къулыкIум ышхьэкIэ кIон зэримылIэкIыгъэр, документыр зэблэшъухъужьгъэным зэрымгъэгумэкIырэр, нэмыкIхэр. Паспортыр зэблэзымышъухъужьгъэ цIыфыр СССР-м ицIыфэу къэ-нэжы ыкIи ащ елытыгъэу ифитыныгъэхэм, ишхьафитныгъэ яхыылIэгъэ къыныгъэхэм арихыылIэн, джащ фэдэу зыныбжь имыкIугъэ илIыгъэхэм яшхьафитныгъэ иягъэ аригъэкIын ылIэкIышт.

ЫшхьэкIэ имышыкIэгъэ ыкIи зиягъэ къэкIошт къыныгъэхэм аримыхыылIэным фэшI ипIалгъэм ехуылIэу ар зымышIагъэхэм шапхэу щыIэхэм атегъэпсыкIыгъэу СССР-м ицIыф ипаспорт Урысые Федерацием ицIыф ипаспорткIэ зэблэшъухъуныр игъоу афэтэлэгъу.

Паспортыр зэблэшъухъужьгъэ

ным фэшI кошын IофхэмкIэ къулыкIоу Адыгэ Республикэм щыIэм къыкIэлъы-кIорэ документхэр зыдэшъу-лыгъэхэу зыфэжъугъаз:

— *Ф-III-м тегъэпсыкIыгъэу Iэпэрытхэу е хэутыгъэу паспорт къаIыхыгъэным (зэблэшъухъужьгъэным) ехыылIэгъэ лъэIу тхылъыр;*

— *ишагъэкIэ сантиметри 3,5 x 4,5-рэ хъоу фыжыбы-шIу-цIэ е шIо зэмлIэужыгъохэр зилIэхэ сурэти 4;*

— *зэблэшъухъужьгъэ фэе паспортыр;*

— *паспортым тхыгъэхэр фэшIыгъэхэм фэшI ищыкIэгъэ тхылъхэр (дзэкIолI билетыр, зыныбжь илIэс 14 мы-хъугъэ кIэлэцIыкIухэр къы-зыхъугъэхэр къэзыушы-хъатырэ тхылъхэр, цIыфыр зы-щыпсэхэрэ чIыплIэм зэрэдэ-тхагъэр къэзыушы-хъатырэ тхылъыр, ишхьэгъусэ зэрэ-готхагъэр къэзыушы-хъатырэ тхылъыр, ишхьэгъусэ зэрэ-гокIыжыгъэрэу къэзыушы-хъатырэ тхылъыр);*

— *къэралыгъо хэбзэIахъэу сомэ 200 зэрэптыгъэр къэзы-ушы-хъатырэ тхылъыр;*

— *Урысые Федерацием ицIыфэу цытыным лIапсэ фэхъурэр къэзыушы-хъатырэ тхылъхэр.*

ШъузэкIолIэщтыр зыдэ-щыIэр: Адыгэ Республикэр, къалэу Мыекъуапэ, урамэу Комсомольскэр, 196-рэ. Телефоныр: 8(8772) 59-65-66. Факсыр: 8(8772) 52-18-54. Электрон адресыр: www.gosuslugi.ru

Аштэщтхэр зэхадзыжыщтхэп

УиIофшIапIэ пшIокIодыгъэмэ, сьд фэдэ ушхьагъу ащ фэхъугъэми, тызыхэт лъэхъаным Iоф зыщышIэн чIыплэ къэб-гъотыныр къын.

ЦIыфым шIэныгъэу иIэми, сэнаушыгъэу хэлIми уаси, мэхъани зыщыфамышIыр уах-тэм тыкыыхыубытагъ. ЗэкIэмэ апэу IофшIапIэ лыхъурэм зэрэупчIыхэрэ ыныбжь зыфэ-дизыр ары. 40-м унэсыгъэмэ, къыпфэгумэкIыжыщтхэп, 50-м унэсыгъэмэ, къыбдэмы-гушыIэнхэри къыдыхэт. Зыте-гъэпсыхыагъэр амышIэрэми, IофшIапIэм аштэщтыр нахэ ныбжьыкIэр ары. ХэшIыкI фы-римылIэми, ипшъорыгъэхэр ымы-гъэцакIэми, ар зэрэныбжьы-кIэм нахэ хэмылIэу ифиты-ныгъэхэр нахэ агъэных. Ар ежэ IофшIапIэ зыштэхэрэм къа-угупшысыгъэу щыт нахэ, хабзэ горэ аштагъэу щыIэп.

Ащ фэдэ зекIуакIэр зэрэмы-тэрэзыр Урысые Федерацием IофшIэнымкIэ и Министерствэ нэсыгъ ыкIи къыгурыIуагъэу щыт.

Джы IофшIапIэм Iухъэ зы-шIоигъоу ар къэзытын зылIэ-кIышт цIыфым зекIуалIэкIэ,

хулыфыгъэмэ е бзылIыгъэмэ, ыныбжь зыфэдизыр зэхи-мыдзынэу ыкIи мэхъанэшхо-ритын фимыгъэу ашIышт Iоф-шIэнымкIэ кодексым зэхъокIы-ныгъэхэр зыхагъахэхэкIэ. Ащ дэлэжэ УФ-м IофшIэнымкIэ и Министерствэ.

ГушыIэм пае, мэкъэгъэIу-хэм мыщ фэдэ гуцыIэхэр — «ыныбжь илIэс 40-м емы-хъугъэу, хулыфыгъэу» зэрэ-фаехэр къаратхэн фитыжыщт-хэп. УФ-м IофшIэнымкIэ и Министерствэ зыдэлэжыгъэр унашъом апэ къыригъэшъырэр ыкIи ыналэ зытыригъэтырэр IофшIапIэ лыхъурэ цIыфым илIэпIэсэныгъэрэ иIофшIакIэрэ зыфэдэхэр къыдалыгъэныр ары.

Унашъор зыукъорэ предпри-нимательхэм (унэе сатыу зэхэ-зыщагъэхэм) сомэ мини 5 та-зырэу арагъэтышт, юридическэ лицэхэм сомэ мини 10 — 15 аIахышт.

ЗэрэмыныбжьыкIэм, зэрэ-хулыфыгъэм е зэрэбзылIы-гъэм апае цIыфыр IофшIапIэ зыщамыштэщтыгъэ уахътэр текIышт.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.

Лъэпкъым фэшъыпкъагъ

Шэуджэн районым ит къуаджэу Хьакурынэхьаблэ адыгэ лъэпкъым ылапсэ шІэныгъэ лъэныкъуабэмкІэ зыгъэпытэшт, лъэпкъыр гъэсэнгъэм, культурэм афэзыщэшт цыф еджэгъэшхуабэ къыдэкІыгъ. Ахэт ахэм усаклохэр, тхыдэ-Іуатэхэр, усэкІо-орэдусхэр, сурэтышхэр, врачхэр, кІэлэгъаджэхэр, бзэшІэныгъэлэжэ инэу адыгабзэм научнэу Іоф дзышлагъэу, ар илъэгъо гъогу тезышагъэу Іэшхъэмфэ Даут, непэ къызнэсыгъэм ащ иІоф-шлагъэхэм арыгъуазэхэзэ бзэм хахъо фашы. Этнографэу Мэрэтыкхэу Мыхъутарэ фэдэу Адыгеим имызакъоу, зэрэ Кавказэу ыкІи Урысыем ыцІэ ащыІугъэу иІофшлагъэхэмкІэ; археологышхоу Урысыеми, дунаими зинаучнэ лэжыгъэ хъуаокІэ ащызэлъашлагъэу Аульэ Пшымаф ыкІи тарихъ

шІэныгъэлэжышхоу, адыгэ лъэпкъым итарихъ бгъу пстэумкІэ мыпшыжыгъэу шІэфэ дэлэжыгъэу, лъэпкъ тарихышъыпкъэм тетэу зыузэнкІыгъэу, гъогу гъэнэфагъэ ар тезышагъэу Аульэ Малыч, мы шІэныгъэлэжэ нахъыжхэм ягупшысэ лъызыгъэкІотэгъэхэ шІэныгъэлэжэ пшы пчыагъэр (80 Іэпэ-цыпэм клахъэрэр), хьакурынэхьаблэх.

Аульэ Малыч шэклогъум и 8-м, 1917-рэ илъэсым къуаджэу Хьакурынэхьаблэ къыщы-хъугъ. ШІэныгъэлэжэ-тарихъ-лэжэ, общественнэ ІофышІэшху, тарихъ шІэныгъэхэмкІэ доктор, профессор, шІэныгъэхэмкІэ Пшызэ шьолъыр ыкІи АР-м язаслуженнэ ІофышІэшху, АМАН-м иакадемик.

МышІэныгъэр гъэкІодыгъэ-нымкІэ культурэм изэгъэшІэн тегъэпсыхъэгъэ зекІохэм ахэ-

лажэ зэхъум илъэс 13 ыныбжыгъэр, икъуаджэу Хьакурынэхьаблэ, ежэ иунэ, еджэ-пІэ-пункт Малыч джашыгъум къыщызІуихыгъагъ. 1932-рэ илъэсым къыщегъэжыагъэу Пшызэ шьолъыр кІэлэгъэджэ институтым ифизикэ-хьисап факультет истудентыгъ.

1936-рэ илъэсым физикэмрэ хьисапымрэкІэ къоджэ еджа-пІэм икІэлэгъэджагъ. 1939-рэ илъэсым Фэдз гурыт еджапІэм пашэ фашы. Мы илъэс дэдэм Дзэ Плъыжыым макІо. Хэгъэгу зоошхом политрукэу хэтыгъ, подполковникым нэсыгъэу заор аухыгъ. Зэо гъогубэ зэпчыгъ Аульэ Малыч. Украинэм шыкІогъэ заохэм, Москва къэухъумэгъэным, КъохъапІэм ыкІи Къыблэ-КъохъэпІэ фронтхэм ащы-зуагъ. Къэралыгъо тын зэфэ-шъафхэр къыфагъэшъоша-гъэх.

Кандидат диссертациер Ста-лингград зоошхоу шыкІуагъэм иопыткІэ ытхыгъ, къыгъэ-шъыпкъэжыгъ. Зэо ужым илъэс пчыагъэрэ кІэлэгъа-джэу СССР-м ичІыпІэ зэфэ-шъафхэм Іоф ащишІагъ. Адыгэ шІэныгъэ-ушэтын ин-ститутым (АНИИ) 1954 — 1967-рэ илъэсхэм ипэщагъ. 1967 — 1994-рэ илъэсхэм Краснодар дэт политехниче-скэ институтым идоцентыгъ, ыужым ипрофессорыгъ, ка-федрэм ипэщагъ. Аульэ Ма-лыч научнэ ыкІи научнэ-по-пулярнэ тхыгъэ 400-м нахъы-бэ иІ.

ЫшъхъэкІэ хэлэжыагъ ыкІи къыдэкІыгъ **«Очерки исто-рии Адыгеи» (1957)**. Ытхы-гъэх **«Адыги» (1957)**, **«Сло-во о правде истории» (1993)**, **«Биография моего современника» (2000)**, **«Адыги и**

русские; второе тысячеле-тие» (2000) зыфиІохэрэр.

Аульэ Малыч шІэныгъэ куу ІэкІэлъыгъ, гупшысэкІо иныгъ, тарихъ шІэныгъэм илэжыгъэ хьасэкІэ пытэу хэтыгъ, хэт, хэ-тышт.

ШІэныгъэлэжыгъэу Аульэ Ма-лыч 2001-рэ илъэсым бэдзэ-огъум и 14-м дунаим ехы-жыгъ. ИшІулэжыгъэ лІэуж-хэр рыгъозэнхъу илъэпкъ къы-фыщинагъ. Щытхъум паеп — илъэпкъ фэшъыпкъагъ, джаш пае иамал, иакъыл къызэрахъэу опсэуфэ шІэныгъэмкІэ Іофы-шхо ышІагъ.

Хэгъэгум ихьышъэ икыІо-тыкІын лъэныкъо ащ ыцІэ чІыпІэ гъэнэфагъэ шеубы-ты, къызыхъэкІыгъэ адыгэ лъэпкъми ащ ыцІэ гъунэн-чъэу илапІ. Шылагъэмэ, ыныбжэ илъэс 95-рэ хъушты-гъэ. ШІу зышІэзэ къырыкІуа-гъэм идахэ, игугъу пшыныр епэсыгъ, джаш фэдэ лъытэ-ныгъэ опсэуфэ Малыч зыфи-лэжыжыгъэ.

ТХЫЛЪЫМ ИЛЪЭТЕГЪЭУЦУ

Зэблэжыгъэхэп — ялІыгъэ гъунэнчъагъ

Хэбзэ дахэ зэрэхъугъэу, АР-м и Лъэпкъ тхылъеджапІэ бэмшІэу зичэзыу мэфэкІ шы-лагъ. Ар тарихъ шІэныгъэхэм-кІэ докторэу, профессорэу Еле-на Малышева итхылъыкІэу **«Во имя Отечества. Патриотизм народа в 1941 — 1945 гг.»** зыфиІорэм фэгъэ-хыгъагъ. Научнэ моногра-фиер авторым иІофшІэгъэ ин заом итемэкІэ шызэхэфыгъ, шызэфэхысыжыгъ. ШІэны-гъэлэжэ-кІэлэгъаджэм заом икъэтхышхан Іоф зыдишІэрэр бэшІагъэ, къыдэхъугъэри ма-кІэп, мыр ящэнэрэ тхылъэу къыдегъэкІы. АР-м изыкІ про-граммэу «Адыгэ Республикэм шыпсэухэрэм япатриотическэ пІуныгъэ 2011 — 2015-рэ илъэсхэм» зыфиІорэм ишапхэу къызэрэдилытэу, тхылъыр къыдэкІыгъ.

Тхылъым илэтегъэуцэ рес-публикэм ишІэныгъэлэжхэр, АКЪУ-м иІофышІэхэр, тари-хьымкІэ факультетым икІэлэ-егъаджэхэр ыкІи студентхэр, къэбарлыгъэлэс амалхэм ялы-кІохэр хэлэжыагъэх.

МэфэкІыр къызІуихыгъ ыкІи зеришагъ Адыгэ респу-бликэ кІэлэгъэджэ колледжэу Хь. Андырхъуае ыцІэ зыхы-рэм ипашэу, тарихъ шІэны-гъэхэмкІэ докторэу Ацумыжэ Казбек. Ащ тхылъыкІэр зы-тхыгъэу Елена Малышева ищыІэныгъэ ыкІи итворческэ гъогу кІэкІэу къыІотагъ.

Елена Малышева Казахстанскэ ССР-м и Караганда хэку ит къалэу Темиртау, инженер-металлург унагъом къыщы-хъугъ. ТІуапсэ игурыт еджа-пІэу N 2-р къыухыгъ, Адыгэ

къэралыгъо кІэлэгъэджэ ин-ститутыр, Пшызэ шьолъыр къэралыгъо университетым иаспирантурэ ащеджагъ, Мо-сковскэ къэралыгъо универси-тетэу М. В. Ломоносовым ыцІэ зыхырэм докторантурэр щы-кІугъ.

— Тхылъэу «Во имя Оте-чества. Патриотизм народа

забым хэфэгъэ урыс ыкІи нэ-мыкІ цыф лъэпкъыбэмэ Хэ-гъэгур ным фагъадэу зызекІау-гъуайи, псэемыблэжхъэу, лы-хъужыныгъэшхо зэрахъэу пыир зекІадзжыи, чІыгу щэрэч пэпчэ пае лыпысыр агъачъэу, апсэ атызэ, советскэ цыфхэр зыч-зыпчэгъоу зэкъоуцохи Текло-ныгъэшхом зэрэфэкІуагъэ-хэр тхылъым къызэрэщыри-ІотыкІыгъэм узэригъэгъу-шорхэр кІыгъэтхыгъ.

Щэч хэлъэп, мыш фэдэ научнэ ІофшІэгъэ иныр шІэныгъэ дэгъу уимыІэу, зэгъэпшэн-зэфэхысыжыын куу умышІэу птхын плъэ-кІыштэп, ау илъэсы-

в 1941 — 1945 гг.» зыфиІоу непэ шъуапашхъэ къытлхъа-гъэр, — къыІуагъ Ацумыжэ Казбек, — илъэсыбэ ушэтын-хэу тарихъ хъугъэ-шІэгъэ инэу зоошхомкІэ шІэныгъэлэжыым ышІыгъэхэм къатыгъэу щыт. Монографиер СССР-м ианахъ лэжхъэнэ кьинэу я П-рэ дунэе ыкІи Хэгъэгъу зоошхор лъэны-къо пстэумкІи къызэхефы.

Шыпкъэр ыгъэунэфэу Еле-на Малышева хьарзынэш зэфэшъафыбэмэ Іоф зэраши-шлагъэр, заом имашІо зэрэзэ-кІэблагъи, ар къызыпкъыры-кІыгыи, гухэлъэу ялагъи, хьа-

бэмэ къақлоцІ заом итемэу Іоф зыдишІэрэм, заор къэзыгъэ-жыагъэхэми, хэгъэгъуу къызте-бнагъэхэми зэрашчыгъэр, зэрэзэпачыгъэр, пшым утекІоныр кьин дэдагъэми, пстэуми узэ-къотэу, узделэжыгъэу, аджалым лыгъэр ыкІыІу пшІымэ, текло-ныгъэм узэрэфэкІоштыр тхы-лътэм дэгъоу къыщыІотыкІыгъ. Телъэшгогъэ-гъэдэхагъэу щы-мытэу, зоошхоу блэкІыгъэр шыпкъэр ылъапсэу тхылъым шызэхэфыгъ: цыф лъэпкъыбэу ащ хэлэжыагъэр чІыпІэ хылыгъэу зэрытыгъэри, уахътэм кьы-ныгъо мыухыжыгъэу хэлъыгъэри,

«унэ кьелэрэм» ухэтми фэ-бгъэгъунэу зэрэщымытри щы-зэхапшІэу монографиер гъэ-псыгъэ.

Тхылъым имэфэкІ псэлъэ фабэхэр къышашыгъэх шІэны-гъэлэжхъэу Жэдэ Зурыет, Хьут Людмилэ, Наталья Гаража, ЦыкІушъэ Аслъан, ЦуукІ Ан-желэ, Мыекъопэ къэлэ адми-нистрацием зыныбжэ имыкъу-гъэхэм яІофхэмкІэ иотдел ипа-щэу А. Федосеевым, къэлэ об-ществэу «Знанием» иІофышІэу Сихъу Мирэ, АР-м и Лъэпкъ музей ипашэу (Малышевам ригъэджагъэхэм ащыщэу) Джы-гунэ Фатимэ. Ахэм зэкІэми Елена Малышева ищыф гъэ-псыкІэ, иІофшІэкІэ хабзэ зы мэх-хъанэ зиІэ лъэныкъокІэ кІагъэ-тхыгъ — гухэлъэу ыгъэуцу-рэр зэшІуихын зэрилъэкІы-рэр, зэрэмыпшырэр, ышІэрэм сыдигъокІи лъэшэу зэрегугъ-рэр, шІэныгъэ куухэр зэриІэ-хэр, егъэджэн-гъэсэнгъэм иІо-фыгъуи фэлэпІасэу зэрэщы-тыр. ТеурыкІуагъэ хэмылъэу, инаучнэ иІофшІагъэ пэпчэ лъа-псэ иІэу, дэгъоу кьыІотыкІы-гъэу, сыдигъуи авторыр шып-къэм рыгъуазэу зэрэгупшысэ-рэр, къыдэхъурэр зэрэбэр къы-хагъэщыгъ. Псауныгъэ пытэ иІэу, зэрэдахэм, лъэгъупхъэм фэдэ зэпытэу, гъэхъэгъакІэхэр ышІызэ лъыкІотэнэу, имурады-кІэхэр щытхъу хэлъэу зэшІуи-хынхъу фэлэІуагъэх.

Тхылъыр зытхыгъэу, тарихъ шІэныгъэлэжышхоу Елена Малышева гушыІэр зынэ-сым, зэкІэ лъэтегъэуцом хэ-

лэжыагъэхэм, къэгущыІагъэ-хэм «тхъашъуегъэпсэу» къа-риІуагъ. Іоф зыдишІэгъэ Хэ-гъэгъу зоошхом итемэ хэрэ цыфкІи гуимыкІыжэ тхъа-мы-кІагъоу къызэрэнагъэм кІыгъэ-тхыгъ. Заом цыф зэхэдз зэ-римышІырэр, жьыи, кІи, къэ-мыхъугъэ сабыеу хэкІодагъи, шІулэгъугъо имыфагъи, зи-бын-унагъо къэзымыгъэзэ-жыгъэ дзэкІолІи, зыкъызэ-Іухыгъо имыфэгъэ гъатхи, чыгыи — псэ зыпыт пстэумэ акІыІу ар, заор, жьалымэу зэ-рэрыкІуагъэр кІыгъэтхыгъ. Мы темэр зэрэмыпсынкІэр, шыпкъэм уготэу, я XX-рэ лІэшІэгъум ия 30 — 40-рэ илъэсхэм хъугъэр зэкІэ — со-ветскэ цыфхэм ялІыхъужы-ныгъэ-псэемыблэжыныгъи, а уахътэм хьазабэу ащ хэлэ-жыгъэ цыф лъэпкъ пстэуми ащэчыгъэр кьыІотыкІыгъэн зэ-рэфэягъэм анаІэ тыраригъэ-дзагъ. ЗэкІэ тхылъым ираздел пэпчэ документальнэ лъапсэ иІэу, тарихъ литературэ, хэгъэгъу ыкІи ІэкІыб къэрал, пстэуми апэу нэмыц шІэныгъэлэжхэм янаучнэ иІофшІагъэхэр шыгъэ-федагъэхэу, шызэхэфыгъэхэу, лъэхъан хъугъэ-шІэгъэ иным уасэ зэрэритыгъэр къыІуагъ.

Уехъырэхышъэжынынэу шы-мытэу иІофшІагъэм научнэ гъэ-хъагъэу иІэр ыпэкІэ икъоу зэхэ-фыгъэу шымытыгъэ охътэ хъу-гъэ-шІэгъэ хылыгъэм икуупІэмэ Елена Малышева зэрэнэсы-гъэр, лІэшІэгъу хъугъэ-шІэгъэ тхъамыкІагъом ифэшъошэ уасэ фышІын (фэсакызэ) зэрилъэ-кІыгъэр ары.

Е. М. Малышева итхы-лыкІэу «Во имя Отечества. Патриотизм народа в 1941 — 1945 гг.» зыфиІорэр я П-рэ дунэе, Хэгъэгъу зоошхор зыфэ-дагъэр шІэныгъэмкІэ ІэпыІэгъу гъэнэфагъэ хэткІи хъуш.

Научнэ ІофшІэгъэ иным, тхылъыкІэм пстэуми зэды-рагъаштэу «Гъогумаф!» ра-Іуагъ.

НэкІубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр МАМЫРЫКЪО Нуриет. Сурэтыр авторым лъэтегъэуцом къыщытырихыгъ.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Чыплэ мэхъанэ зилэ кычлэхыплэхэу чычлэгъ байныгъэхэр зычлэлхэр зэрагъэфедэрэ, ащ пае лизын тхылхэр зэрагъэпсыхэрэ, зэратхыхэрэ ыкли ахэр къазэраратырэ шыклэм ехылагъ

Урысые Федерацием и Законэу 1992-рэ илъэсым мазем и 21-м аштагъэу N 2395-1-р зытетэу «Чычлэгъ байныгъэхэм яхылагъ» зыфиорэм, Адыгэ Республикэм и Законэу 2008-рэ илъэсым бэдзэогъум и 7-м кыдагъэкълэгъэу N 194-р зытетэу «Псым епхыгъэ зэфыщытыклэхэмкIэ, джаш фэдэу чычлэгъ байныгъэхэм ягъэфедэн епхыгъэ зэфыщытыклэхэр гъэтэрзыгъэнхэмкIэ Адыгэ Республикэм икъралыгъо хабзэ икьулыкъухэм яполномочиехэр зтеушъхьафыкIыгъэнхэм ехылагъ» зыфиорэм адистгэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешIы:**

1. Чыплэ мэхъанэ зилэ кычлэхыплэхэу чычлэгъ байныгъэхэр зычлэлхэр зэрагъэфедэрэ, ащ пае лизын тхылхэр зэрагъэпсыхэрэ, зэратхыхэрэ ыкли ахэр къазэраратырэ шыклэр унашъом игуадзэ диштгэу ухъыгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 24-м ыштэгъэ унашъоу N 53-р зытетэу «Бэрэ узылукIэрэ чычлэгъ байныгъэхэр, чыплэ мэхъанэ зилэ кычлэхыплэхэр зэрагъэфедэрэ, джаш фэдэу чычлэгъ псэуалъэхэу чыплэ мэхъанэ зилэхэр зэрагъэпсырэ шыклэм ехылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 3, 10; 2010, N 6; 2011, N 8; 2012, N 8) мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) а 1-рэ пунктым кIуачIэ имылэжъэу лъытэгъэнэу;

2) я 2-рэ пунктым хэт гушыIэхэу «Адыгэ Республикэм чылопс къэкIуапIэхэмкIэ ыкли тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икьэухъумэнкIэ и ГъэлорышIапI» зыфиохэрэр гушыIэхэу «Адыгэ Республикэм тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икьэухъумэнкIэ, чылопс къэкIуапIэхэмкIэ ыкли ошIэ-дэмышIагъэ зыхэлэ IофхэмкIэ и ГъэлорышIапI» зыфиохэрэмкIэ зэблэхъугъэнхэу.

3. КIуачIэ ямылэжъэу лъытэгъэнэу:

1) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 28-м ыштэгъэ унашъоу N 212-р зытетэу «Бэрэ узылукIэрэ чычлэгъ байныгъэхэр, чыплэ мэхъанэ зилэ кычлэхыплэхэр зэрагъэфедэрэ, джаш фэдэу чычлэгъ псэуалъэхэу чыплэ мэхъанэ зилэхэр зэрагъэпсырэ шыклэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 10);

2) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2010-рэ илъэсым мэкъуогъум и 2-м ышIыгъэ унашъоу N 102-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иакт заулэмэ зэхьокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм ехылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2010, N 6) иа 1-рэ пункт иа 1-рэ подпункт;

3) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым шышъхьэлум и 18-м ыштэгъэ унашъоу N 167-р зытетэу «Бэрэ узылукIэрэ чычлэгъ байныгъэхэр, чыплэ мэхъанэ зилэ кычлэхыплэхэр зэрагъэфедэрэ, джаш фэдэу чычлэгъ псэуалъэхэу чыплэ мэхъанэ зилэхэр зэрагъэпсырэ шыклэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2011, N 8);

4) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2012-рэ илъэсым шышъхьэлум и 8-м ыштэгъэ унашъоу N 175-р зытетэу «Бэрэ узылукIэрэ чычлэгъ байныгъэхэр, чыплэ мэхъанэ зилэ кычлэхыплэхэр зэрагъэфедэрэ, джаш фэдэу чычлэгъ псэуалъэхэу чыплэ мэхъанэ зилэхэр зэрагъэпсырэ шыклэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2012, N 8) иа 1-рэ пункт.

4. Официальнэу кызыхаутырэ нэуж мэфи 10 зытешIэклэ мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМШЫЛ Мурат**

кь. Мыекьуапэ,
чъэпыогъум и 9, 2012-рэ илъэс
N 209

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ 2011-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 25-м ыштэгъэ унашъоу N 183-р зытетэу «Медицинэ Iэпылэгъу тедзэ зэрагъэгъотырэм фэшI участкэ врач-терапевтхэм, сабийхэм ялэзэхэрэ врачхэм, унэгъо врачхэм ыкли ахэм ямедсестрахэм ахъщэ зэраратырэ шыклэм ехылагъ» зыфиорэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Медицинэ Iэпылэгъу тедзэм пае ахъщэ кыыхэгъэкIыгъэным фэшI бюджет заявкэм унэгъо врачхэмкIэ ыкли ахэм ямедсестрахэмкIэ къэбархэр кыышхэгъэщыгъэнхэ зэрэфаем, джаш фэдэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым бэдзэогъум и 27-м ыштэгъэ унашъоу N 151-р зытетэу «Адыгэ Республикэм шIокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ ичIыплэ фонд ехылагъэ Положением фэгъэхьыгъ» зыфиорэм диштгэу Адыгэ Республикэм шIокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ ичIыплэ фонд ыцлэ зэрэзблэхъугъэм япхыгъэу **унашъо ешIы:**

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ 2011-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 25-м ыштэгъэ унашъоу N 183-р зытетэу «Меди-

цинэ Iэпылэгъу тедзэ зэрагъэгъотырэм фэшI участкэ врач-терапевтхэм, сабийхэм ялэзэрэ врачхэм, унэгъо врачхэм ыкли ахэм ямедсестрахэм ахъщэ зэраратырэ шыклэм ехылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2011, N 3) мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

— унашъом ыкли ащ игуадзэхэм къахэфэрэ гушыIэхэу «шIокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ Адыгэ республикэ фондир е кIэклэу АРФОМС» зыфиохэрэр гушыIэхэу «Адыгэ Республикэм шIокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ ичIыплэ фонд е Адыгэ Республикэм и ТФОМС» зыфиохэрэмкIэ зэблэхъугъэнхэу;

— мы унашъом игуадзэу N 4-м хэт сатырэу «участкэ врач-педиатрхэр» зыфиорэм ыуж сатырэу

«унэгъо врачхэр» зыфиорэр; сатырэу «участкэ врач-педиатрхэм ямедсестрахэр» зыфиорэм ыуж сатырэу «унэгъо врачхэм ямедсестрахэр» зыфиорэр хэгъэхьогъэнэу.

2. ЗыкIэтхэхэрэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

3. Мы унашъор зэрагъэцакIэрэм гъунэ лъысфынэу сшъхьэклэ зыфэсэгъазэ.

**Адыгэ Республикэм псауныгъэр
къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу
МЭРЭТЫКЪО Рустем**

кь. Мыекьуапэ,
чъэпыогъум и 12, 2012-рэ илъэс
N 733

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Къэралыгъо фэлэ-фашIэу «Пенсием ахъщэ тегъахъо фэшIыгъэныр ыкли мазэ къэс ар ятыгъэныр» зыфиорэр гъэцэкIэгъэным пае Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Административнэ регламент зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

2010-рэ илъэсым бэдзэогъум и 27-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 210-р зытетэу «Къэралыгъо, муниципальнэ фэлэ-фашIэхэр зэрагъэцакIэхэрэм ехылагъ» зыфиорэм (Урысые Федерацием изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2010, N 31, я 4179 ст.; 2011, N 15, я 2038-рэ ст.; 2011, N 27, я 3880-рэ ст.; 2011, N 29, я 4291-рэ ст.; 2011, N 30 (а 1-рэ Iахь), я 4587-рэ ст.; 2011, N 49 (я 5-рэ Iахь), я 7061-рэ ст.; 2012, N 31, я 4322-рэ ст.) диштгэу гъэпсыгъэным тегъэпсыхьагъэу **унашъо ешIы:**

1. Къэралыгъо фэлэ-фашIэу «Пенсием ахъщэ тегъахъо фэшIыгъэныр ыкли мазэ къэс ар ятыгъэныр» зыфиорэр гъэцэкIэгъэным пае Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ 2012-рэ илъэсым мэкъуогъум и 21-м ыштэгъэ унашъоу N 118-р зытетымкIэ аухэсыгъэм мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1.1. Я 5-рэ разделэу «Къэралыгъо хабзэм игъэцэкIэклэ кьулыкъоу къэралыгъо фэлэ-фашIэр зэхэзыщэрэм, джаш фэдэу ащ иIофшыIэхэм яунашъохэмкIэ ыкли зэрэзекIуагъэхэмкIэ (зи зэрамышIагъэмкIэ) Iофыр хьыкумым нэмысызэ (хьыкум Iоф хэмылэу) зэрэтхьаусыхэхэрэ шыклэр» зыфиорэм:

а) ия 5.5-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«5.5. Тхьаусыхэ тхылъымкIэ тхыгъэу джэуап ара-тыжырэп мыщ фэдэу кызыхьыгъэм:

— Министерствэм, чыплэ кьулыкъум иIофышIэ, джаш фэдэу ащ иунагъо исхэм афэгъэхьыгъэ хьонагъохэр е ахэр къэзыушъхьакIурэ гушыIэхэр, ахэм ящыIэныгъэ, япсауныгъэ, ямылэку щынагъо къафэ-зыхьын зылгъэкIышт гушыIэхэр тхьаусыхэ тхылъым итхагъэ зыхьукIэ;

— тхьаусыхэ тхылъым щыщ пычыгъо горэ, лъэлэу тхылъыр къезыхьылагъэм ылгъэкуацIэ, ыцIэ, ятацIэ ыкли (е) почтэ адресыр къипхынхэ умылгъэI зыхьукIэ.»;

б) раздел гуадзэу «Лъэлэу тхылъыр къезыхьыла-гъэм тхьаусыхэ тхылъым хэплъэнхэмкIэ ищыкIэгъэ документхэмрэ къэбархэмрэ кыIэклагъэхьанхэмкIэ фитыныгъэу иIэр» зыфиорэр мыщ тетэу икIэрыклэу къэтыгъэнэу:

«Лъэлэу тхылъыр къезыхьылагъэм тхьаусыхэ тхылъым хэплъэнхэмкIэ ищыкIэгъэ документхэмрэ къэбархэмрэ кыIэклагъэхьанхэмкIэ фитыныгъэу иIэр

5.7. Лъэлэу тхылъыр къезыхьылагъэм фитыныгъэ иI тхьаусыхэ тхылъым хэплъэнхэмкIэ ищыкIэгъэ документхэмрэ къэбархэмрэ кыратынхэу.

5.8. Цыфым тхыгъэу зызафигъазэклэ, Министерствэм, чыплэ кьулыкъум мы Административнэ рег-

ламентым ия 5-рэ раздел ия 5.3-рэ пункт кыышхэдэлытэгъэ лгъэхьанхэм тхьаусыхэ тхылъхэм ахэплъэнхэм пае ищыкIэгъэ документхэмрэ къэбархэмрэ кыIэклагъэхьанхэ фае.».

2. Къэбар-правовой отделым ипащэу О.В. Долголенкэм:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исай-трэ Адыгэ Республикэм икъралыгъо хабзэ игъэцэкIэклэ кьулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтрэ аригъэхьанэу;

— мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», джаш фэдэу мазэм зэ кыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиорэм кьаригъэхьанэу;

— Урысые Федерацием ишъолъырхэм яшэгъхэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ и ГъэлорышIапIэу Адыгэ Республикэм щыIэм Iэклигъэхьанэу.

3. Официальнэу кызыхаутырэ нэуж мэфи 10 зытешIэклэ мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
кь. Мыекьуапэ,
чъэпыогъум и 19, 2012-рэ илъэс
N 255

ТЕАТРЭМРЭ УАХЪТЭМРЭ

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахымэ ыцлэ зыхырым ия 75-рэ ильэс Иофшлэгъу ригъэжъагъ. Урысыем итхакломэ я Союз хэтэу, АР-м искусствэхэмклэ изаслуженнэ Иофшлэшхоу Хьунэ-го Саидэ ипъесэ техыгъэ спектаклэу «Зиусхьаныр орэпсэу» зыфи-лорэр режиссерэу, Къалмыкым изаслуженнэ артистэу Хьакъуй Аслъан ыгъэуцугъ. Щыцлэныгъэм кы-хэхыгъэ спектаклэр къагъэлъэ-гъоным ыпэкклэ Лъэпкъ театрэм Иофшлэхэр пчэгум кыхьагъэх.

Урысыемрэ Адыгеимрэ яна-роднэ артистэу, Абхъазым изаслуженнэ артистэу, Лъэпкъ театрэм ирежиссер шхьалэу Кукэнэ Мурат кызырлыагъэу, Иофшлэгъу ильэсыклэм артистхэм спектаклэ зэфэшхьафхэр къагъэлъэгъоштых, фестивалхэмрэ зэлюклэгъу гъэшлэгъонхэмрэ ахэлъэжыштых.

Къэбар гушлуагъоу Кукэнэ Мурат кылуагъэмэ ащыц Лъэпкъ театрэу зычлэтышт унаклэ фашынуу шлэху зэрэфэжыштыхэр. Тиреспубликэ и Лышхьэу Тхьаклушынэ Аслъан театрэм Иофшлэхэр кызырлыгъугъагъэху, чыплэм икыхьыхын тегушылэх, уахътэм диштэрэ унаклэ афагъэлъэжыштых.

Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахымэ ыцлэ зыхырым ипашэу, Урысыем изаслуженнэ артисткэу, АР-м инароднэ артисткэу Зыхьэ Мэлайчэт зэфхьысыжыкхэр ышылгъэх. Лъэпкъ театрэу Санкт-Петербургу джырэлблагъэ шылагъ. Спектаклэху «Тартюф» ыккы «Псэлъыхьохэр» кышчыгъэлъэгъуагъэх. Ленинград хэкум шыпсэурэ тильэпкъэгъухэм зэлюклэгъу гъэшлэгъонхэр адырлагъэх.

Зыхьэ Мэлайчэт зэрэхигъэунэфыкыгъэху, пьесэ дэгъухэр Лъэпкъ театрэм ишыклагъэх. Искусствэр зыкласэхэр нахьыбэрэ агъэгушлонхэм фэшл цыфхэр кызыккылушхэрэ спектаклэхэр къафагъэлъэгъоштых, пьесэ гъэшлэгъонмэ атыхыгъэхэр клэу агъэуцуштых.

Урысыем итеатрэхэм яИофшлэхэм я Союз икьутамэу Адыгэ Республикэм шыцлэм итхьаматэу, Урысыемрэ Къэбартэе-Балъкъарымрэ изаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ ар-

тистэу Зыхьэ Заурбий ильэсыклэ Иофшлэгъур зэрэагъажьэрэм фэшл театрэу шлу зыпгъэгухэрэм къафэгушлуагъ.

2012-рэ ильэсыр шлуклэ зыгу къэкыжышхэм тхаклоу, драматургэу, зэлышлэрэ артистэу Мурэтэ Чэпай ащыц. Сценэм тэтэу Иофшлэрэр мыгъэ ильэс 50 мэхьу. Ч. Мурагэр кыдеджагъэхэм ацлэклэ зэхыхьэм кышчыгушылгъ. Театрэ Иофшлэныр сэнэхьат зэрэфэхьыгъэм, ащккы цыф-

мэ зэрахэтым зэрэрыгушхорэр кылотагъ.

«Зиусхьаныр орэпсэу!»

Зым гъомылапхэр фикьурэп, ятлонэрэр ишыккы-псэу-ккы ыгъэрэзэрэп, ящэнэрэм шыцлэныгъэр кыгушлэу шхьае, хэкыплэ ыгъотырэп. Зиусхьаным шышынэрэм кылорэмрэ лытэныгъэ фэзышлэрэмрэ яеплыккыхэр зэ-

фэдэхэп. Артистхэу Джымэ Зауремэ, Джолэккы Рэщидэ, Хьакъуй Андзаур, Тхьаркыохы Теуцожэ, Ахьмэт Артур, Ацумыжэ Тембот, Даур Жаннэ, Нэхэе Адам, нэмыккхэм ярольхэр кызырлышыхэрэм уасэ ептызэ, нэбгырэ пэпчэ спектаклэм илахьэу хилыхьэрэр зэогуапшэ. Орэд къэзылорэм, гушыцлэ щэрыохэр лупккы зыгъэфедэхэрэм нахь удахьы-хэу кыхьэккы.

— Къобэ-бжъабэ шыушыжыкыгъэу шыушыс, хэт шыуришчыклагъ, — ело артисткэу З. Джымэм.

— Шыуаным лутэу гъаблэм ыгъэллагъэр псэугъэккы умылытэ, — ело нэмыккы артистхэм.

Гъомылапхэр зиусхьаным пае зыгъэхъазырыгъэр егушлэгъэп. Ар кыдалытэш, кызырэгужьуагъэм имызакуоу, дэгъоу зэрэмышхэрхьагъэм пае агъэмысэ...

Шыцлэныгъэр ашлогъэшлэгъонэпыш, нэклапхэр къаштагъэх, шыккы дэу зыхэтхэр алъэгъунэу фаехэп. Арэу шытми, тыгъэр кызырэккыкырэп, апа-шхьэ итхэр зылыгъэу, шыцлэныгъэр зэблэзыху зышлэигохэр ахэтых...

Адыгабзэккы спектаклэр къашы. Пчэгур зэрэгъэпсыгъэм, шыгъынхэм, орэдышхом, нэмыккхэм шхьафэу уягушхысэ...

ТИКОНЦЕРТХЭР

Зэгъусэхэу шлэжыым фэлажъэх

Дунэе фестивалхэм, Урысыем шыклогъэ зэнэккыкыхэм шытху-цлэхэр къащыдэзыхыгъэ пшынаоу Николай Горенкэр джырэлблагъэ тыхьэклэгъ. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние иоркестрэу «Русская удалымрэ» Н. Горенкэрэ зэгъусэхэу концерт гъэшлэгъон Мыекьуапэ кышчыгъэ.

Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу Сиху Станислав зеришхэгъэ пчыхьэзэхьахэм урыс лъэпкъ орэдышхорэр шылушхыгъэх. Николай Горенкэм пшынэмккы кырыгъэлорэ мэ-

къамэхэр сыд фэдиэ зэхэпхыгъэхэми, уямызэхэу уядэу. «Волжскэ рапсодиер», хылушхом фэгъэхыгъэ мэкъамэхэр, урыс романсхэр, фэшхьафхэри концертным шыцэхэтхыгъэх.

Филармонием иартисткэ ныбжыккы Галина Шкапинцевам мэккы лэтыгъэккы урыс лъэпкъ орэдхэр пчыхьэзэхьахэм кышчылуагъэх. «Русская удалым» ихудожественнэ пащэу, Урысыем искусствэхэмккы изаслуженнэ Иофшлэшхоу, Адыгэ Республикэм инарод-

нэ артистэу Анатолий Шипитыко дунаим шалэ. Ащ зэрилыгъэрэмккы, искусствэм шыцлэрылохэр тиконцертхэм ахэлажъэхэу, лъэпкъ фольклорым изыкыгъэлэтыжыккы егъэжыпэшлэхэр ашылгъэх. Концертным клэлэцыккыхэр, ныбжыккыхэр бэ хушху члэсыгъэх.

Сурэтым итыр: Николай Горенкэр «Русская удалым» игъусэу пчыхьэзэхьахэм хэлажъэ.

Футбол. Урысыем изэнэккыкы Аужырэ зэлюклэгъур

«Зэкъошныгъ» Мыекьуапэ — «Даг-дизель» Каспийск

Шэклогъум и 7-м тиреспубликэ истадионэу «Юностым» шыцэдэшлэху шытыгъэх, ау лъэшэу кызырешхыгъэм кыхьэккы командэхэр зэлюклагъэхэп.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЬ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ Иофхэмккы, Тэккыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмккы ыккы къэбар жьугъэм иамалхэмккы и Комитет
Адресыр: ур.Крестыанскэр, 236

Редактор шхьалэр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр
МЭШЛЭКЪО Саид

Пшъэдэккыжы зыхьырэ секретары

НЭПШЛЭКЪУЙ Заур

Редакциер зыдэшылэр:
385000,
къ. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэккыжы зыхьырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын Иофхэмккы, телерадиоэкътынхэмккы ыккы зэлы-лэсыклэ амалхэмккы и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэорышлэп, зэраушыхьатыгъэ номеры
ПИ №ТУ23-00916

Зышчыаутырэ
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 4167
Индексхэр 52161 52162
Зак. 3299

Хэутыным узшыккытхэнэу шыт уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
Зышчыккытхэгъэхэ уахьтэр
Сыхьатыр 18.00